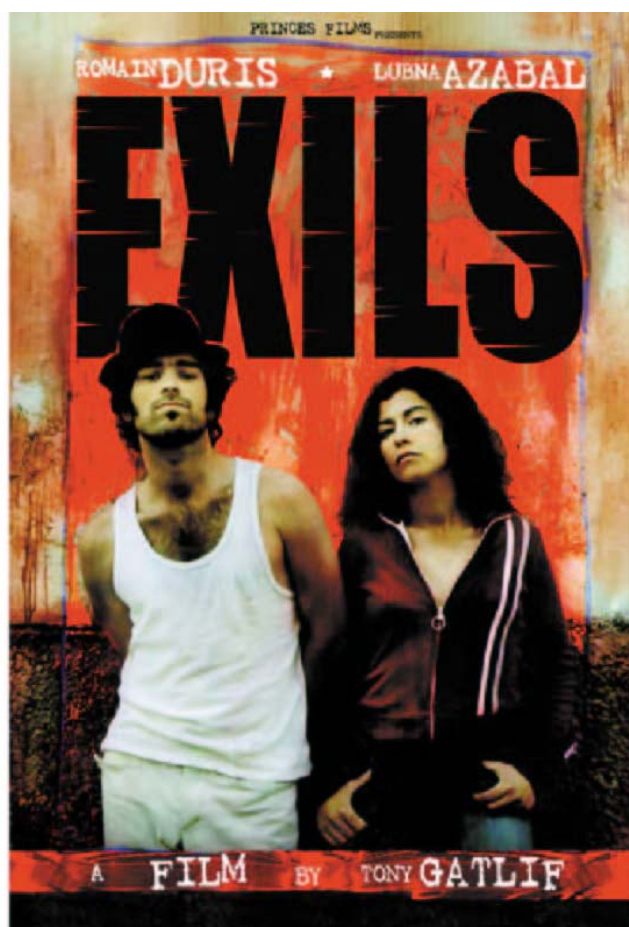

Film Distribution Artcam

uvádí
francouzský film

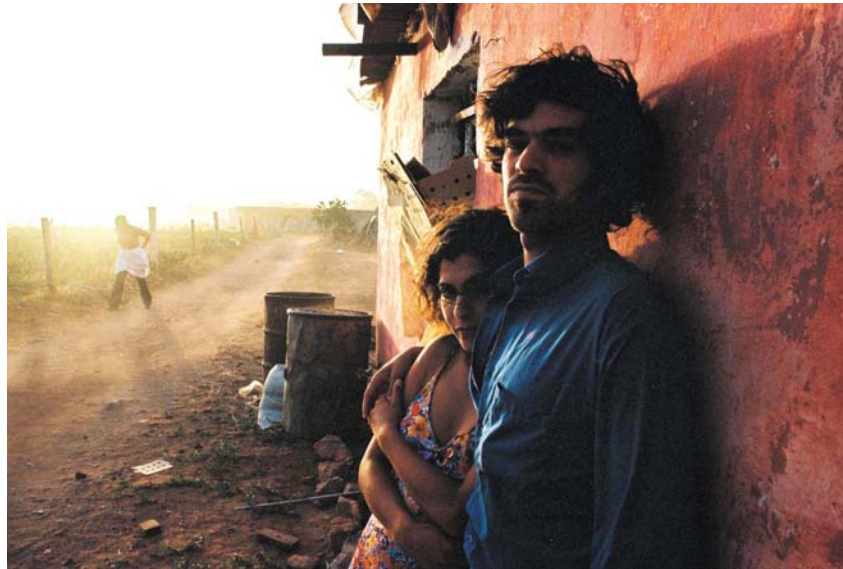

EXIL

/Exils/

EXIL

/Exils/

Francie, 2004, 105 minut, titulky , Dolby SRD

Režie: Tony Gatlif

Scénář: Tony Gatlif

Kamera: Céline Bozon

Hudba: Tony Gatlif

Delphine Mantoulet

/zpěv - Rona Hartner/

Zvuk: Philippe Welsh

Střih: Monique Dartonne

Produkce: Tony Gatlif

Výroba: Princes Films

Hrají: Romain Duris /Zano/

Lubna Zabal /Naïma/

Leila Makhlouf /Leila/

Habib Cheik /Habib/

Zouhir Gacem /Said/

Motto:

**„Nechtěl jsem udělat film o Alžírsku, protože tu zemi moc dobře neznám. Udělal jsem film o dětech exilu na cestě za svým původem.. 7000 kilometrů cesty a 55 000 metrů filmu – ten film se zrodil z touhy vypovídat o mých starých jizvách.“
/Tony Gatlif/**

SYNOPSIS

Jednoho dne navrhne Zano své dívce Nadimě, aby se vydali přes Francii a Španělsko až do Alžírsku, do jejich země zaslíbené, odkud utekli kdysi před lety jejich rodiče do Francie. Zčista jasná se tak tyto dvě „děti exilu“, jak je nazývají ve svých recenzích francouzští kritici, pustí na svou cestu ke kořenům, doprovázeni hudbou jako dalším hlavním aktérem filmu.

Duchem zcela svobodní lidé se oddávají své smyslnosti a temperamentu na andaluském venkově či u Středozevního moře a potkávají vyděděné lidské osudy. Konec cesty přinese kromě jistých deziluzí i nečekané poznání sebe sama. Film se zabývá velmi aktuálním tématem druhé generace imigrantů ve Francii a navozuje tak otázku jejich integrace i vztahu Francie a Alžíru. Jde v něm však především o lidské příběhy, nikoli o politiku.

O FILMU

Tímto filmem se režisér Tony Gatlif sám navrátil po čtyřiceti třech letech do země svého původu. Cesta obou mladých lidí nebyla jen dokumentem o mladé generaci dětí francouzských imigrantů ze země Magrebu a jejich pocitu, že „nepatří nikam“, ale snímek vystihl i jejich temperament, umění vnímat svět všemi smysly, tančit, chutnat ho. V tomto smyslu jejich svobodomyšlná „road movie“ neplní funkci pístu, který uvolní napětí všedního dne, ale naopak plně vystihuje nomádkou povahu cikánského národa. Závěrečná sekvence tanečního transu je zcela výjimečná a díky své délce, rytmu a snímání v reálném čase je skutečným kinematografickým zážitkem.

Spolu s intuitivní režii, vynikající originální hudbou a citem pro rámování a kompozici kamery dokazuje, že *Exil* nezískal letošní Cenu za režii na MFF v Cannes jen díky svému /ve Francii/ aktuálnímu tématu.

Exil začíná vertikálou, když se Zano dívá z vysokého pařížského činžáku dolů na projíždějící automobily a ruch velkoměsta. Jejich cesta je pak především horizontální, je vidět krajinu. Mladí milenci jsou lidé vklínění doprostřed mezi západní a východní svět, mezi bezbřehou svobodu a staré tradice a zvyky. Jsou generací, která nemusela na rozdíl od svých rodičů za nic bojovat, utíkat ze země, prorážet cestu. Nevědí však, kde se tak v půli cesty vzali, kam mají dál jít. Proto chtějí poznat, odkud vzešli. Oba mladí lidé mají své vlastní osudy. Zanův dědeček byl antikolonialistou a zemřel umučen v alžírském vězení v roce 1959. Jeho rodiče byli repatriováni lodí do Francie v roce 1963 a nikdy se už do Alžírsko nevrátili. Záhy se stal Zano sirotkem, protože oba rodiče zahynuli při automobilové nehodě. Nadíma své příběhy z minulosti jen naznačuje svým tělem /jizvy/ a chováním /vyspí se s kýmkoli na potkání/. Z jejích arabských kořenů jí zbylo pouze jméno, vzhled a temperament. Právě ona je srdcem celého filmu, v jehož rytmu celý snímek tepe. Je naprosto uvolněná, přirozená, plná touhy a mísící to krásné i hrozné, čemu se říká cikánská krev.

HERCI

Role Zana je pro francouzského herce **Romaina Durise** v pořadí už třetí pod režijním vedením Tonyho Gatlifa. Duris je stále stejně přesvědčivý, jako v *Gadjo dilo* či ve snímku *Je suis né d'une cigogne* /Narodil jsem se jako cikán/. Lubna Azabal v roli Nadímy zcela odpovídá představě temperamentní, smyslné, ale nelehkou minulostí zasažené dívky, která už sice opovrhuje tradičními zvyky země svého původu, ale svým temperamentem nezapadá ani do života západního světa.

Marocká herečka **Lubna Azabal** hrála například v současných francouzských filmech s podobnou tematikou: *Viva l'Aldjerie* či *Loin* /Daleko/.

HUDBA

Hudba, kterou spolu s Delphine Mantoulet složil /jako ostatně ve většině svých filmů/ sám Tony Gatlif, mísí elektrickou hudbu, hip hop, cikánské písně, flamenco i orientální prvky. Gatlif při přebírání Ceny za režii v Cannes prohlásil: „Nedovedu oddělit obraz od hudby,“ jelikož slovy svého alter ega Zana v Exilu říká: „Mým náboženstvím je hudba.“

TONY GATLIF

Tony Gatlif /občanským jménem Michel Dahmani/ se narodil 1948 v Alžírsku, kde strávil dětství, než v 60. letech jeho rodina emigrovala do Francie /Marseille/. Původem je z Andalusie, hlásí se k cikánské národnosti. Prožil si těžké chvíle, ocitl se dokonce i v pastáku, což ho ovlivnilo při psaní jeho prvního scénáře *La Rage au poing* /Vztek v pěstech/. Zásadně ho ovlivnil Michel Simon, v jehož šatně se jednou po jeho představení objevil. Slavný herec doporučil mladíka impresáři a záhy začal mladý Gatlif chodit na kurzy herectví v Saint-Germain-en-Laye. Začal vystupovat na divadelních prknech. V roce 1975 realizoval svůj první krátký film *La Tête en ruine*. Prorazil však až filmem *La Terre au ventre*, který pojednává o válce v Alžírsku.

Motiv cikánů se poprvé objevil v roce 1981 ve snímku *Corre gitano*, které natočil ve španělské Seville, kolébce flamenca. Následovala trilogie, jejíž první díl byl věnován prostředí cikánů na okraji Paříže - *Les Princes* /1983/. Název dal také vzniknout produkční firmě Princes films, v níž vznikl i *Exils*. Druhý díl, *Latcho Drom*, mapuje cikánskou hudbu Andalusie, Egypta, Rumunska, Maďarska a Francie a porota v Cannes ho nazvala „hymnou cikánské hudby“. Závěrečný díl trilogie je slavný snímek *Gadjo Dilo*, v němž hráli Romain Duris a Rona Hartner, kteří pokračovali ve stejné sestavě i ve filmu *Je suis né d'une cigogne*. *Gadjo dilo* vypráví o mladíkovi jménem Stephane, který po smrti otce odchází z Rumunska, aby našel zpěvačku, jejíž jméno objevil na kazetě, kterou poslouchal jeho otec v posledních dnech svého života. Objeví tak cikánskou osadu, kulturu, svou novou rodinu i lásku.

Pro Gatlifovy filmy je typické, že v nich zásadní roli hraje hudba - ona je tím pravým cílem na cestách jejich hrdinů. Gatlif se necítí být propagátorem cikánské kultury, říká spíše, že je „mostem“ mezi cikánskou a jinou kulturou, podobně jako například Kurosawa je takovým mostem mezi kulturou

japonskou a zbytkem světa. Nutno dodat, že *Exil* se zabývá důsledkem kolonializace zemí Magrebu, cikánská kultura tam ustupuje do pozadí. Jako imigrantská menšina ve Francii nejsou však protagonisté vyliční příliš idylicky - jezdí zdarma ve vlacích, mají falešné papíry, okrádají se navzájem /scéna přenocování u cikánů/, jsou si nevěrní /scéna na sevillském flamencu/, jejich láska je především tělesná a i přes svůj temperament mohou být nevyrovnaní /závěrečná scéna transu/. Nezapadají ani do kultury země svých předků, ani do západního světa.

TONY GATLIF - FILMOGRAFIE

REŽIE:

Exil, 2003, Tony Gatlif, hrají Romain Duris, Lubna Azabal
Lulu, 2002, Jean-Henri Roger, hrají Elli Medeiros, Jean-Pierre Kalfon
Swing, 2001, Tony Gatlif, hrají Oscar Copp, Lou Rech
Comme un avion, 2001, Marie-France Pisier, hrají Marie-France Pisier, Bérénice Bejo
Vengo, 2000, Tony Gatlif, hrají Antonio Canales, Orestes Villasán Rodríguez
Je suis ne d'une cigogne, 1998, Tony Gatlif, hrají Romain Duris, Rona Hartner
Gadjo Dilo, 1997, Tony Gatlif, hrají Romain Duris, Rona Hartner
Mondo, 1995, Tony Gatlif, hrají Balan, Pierrette Fesch
Latcho Drom, 1992, Tony Gatlif, hrají Tchavolo Schmitt
Gaspard et Robinson, 1990, Tony Gatlif, hrají Gérard Darmon, Vincent Lindon
Pleure pas my love, 1989, Tony Gatlif, hrají Fanny Ardant, Rémi Martin
Rue du départ, 1985, Tony Gatlif, hrají François Cluzet, Ann Gisel Glass
Les Princes, 1982, Tony Gatlif, hrají Gérard Darmon, Muse Dalbray
Canta gitano, 1981, hrají Tony Gatlif
Corre gitano, 1981, hrají Tony Gatlif
La Terre au ventre, 1978, hrají Tony Gatlif
La Tête en ruine, 1975, hrají Tony Gatlif

HEREC:

Lulu 2002, režie Jean-Henri Roger
Havre 1984, režie Juliet Berto
Les Princes 1982, režie Tony Gatlif
L'Agresion 1975, režie Gérard Pirés
La Rage au poing 1974, režie Eric Hung

HUDEBNÍ SKLADATEL:

Exil (2003)

Je suis ne d'une cigogne (1998)

Gadjo Dilo (1997)

SCÉNÁRISTA:

Exil (2003), r. Tony Gatlif

Swing (2001), r. Tony Gatlif

Je suis ne d'une cigogne (1998), r. Tony Gatlif

Gadjo Dilo (1997), r. Tony Gatlif

Gaspard et Robinson (1990), r. Tony Gatlif

Pleure pas my love (1989), r. Tony Gatlif

Rue du départ (1985), r. Tony Gatlif

La Rage au poing (1974), r. Eric Hung

ROZHOVOR S TONY GATLIFEM /upraveno/

„Mou nejstarší hudební vzpomínkou je sbor alžírských hudebníků; hrávali na housle, flétnu, akordeon a perkusy. Byl jsem ještě dítě, pamatuju si, jak můj otec voněl tabákem a nebe bylo jasné a mým tělem jako by pronikalo cosi nového. Můj otec hrával na perkusy a já jsem jako dítě začínal jako on, a pak jsem brnkal na všechno. Žilo se na ulicích na předměstí Alžíru, bez bot a na nástroje nebylo, ty vzpomínky jsem zvěčnil ve filmu *Latcho drom*. Vyrobil jsem si svůj první hudební nástroj tehdy sám, byla to kytara. Hrával jsem s bratranci a oni mi dělali sbor. To je základ „nouba“, populárního svátku Berberů i cikánů, kde při hraní není obecenstvo od toho, aby poslouchalo, ale aby zpívalo...

Kdykoli poslouchám nějakou hudbu, vidím obrazy. Z toho se rodí mé filmy. Pro mě je základní mírou 1,2,3,4 /počítá na prstech/, to předchází tempu. Teprve pak přichází na řadu melodie. Při jakémkoli pohybu kamery je třeba mít na paměti tempo. Když se podíváte na filmy Tarkovského či Paradžanova, tak zjistíte, že jsou velice muzikální. Rytmus je podstatnější než melodie...

Exil se zrodil z touhy natočit terapeutický trans typický pro země severní Afriky. Jako dítě jsem viděl podobný rítus, který na mě zapůsobil. Lidé jedli sklo a necítili vůbec nic. Vzrušilo mě sledovat lidské bytosti, vystupující ze svých těl. Na začátku filmu je Zano zničený, poslouchá elektronickou, městskou hudbu, okolo něj prázdno. Jejich cesta je cestou ke kořenům a zdrojům hudby, kterou na začátku poslouchali. Protože techno vychází z hudby gnawa či hamacha ze severní Afriky, o tom jsem přesvědčen. Princip rave party je podobný jako rituály v Alžírsku či Maroku: lidé se srocují, aby se za

doprovodu rytmu a tance dostali do transu a opustili svá těla. Je to událost, při níž se tancem uvolní a osvobodí. Když jsem točil závěrečnou scénu *Exilu*, scénu transu, bylo na místě 25 hudebníků a 25 malých mikrofonů, rozmístěných téměř všude. Celé tři dny jsme točili bez stříhu, takřka z jedné vody načisto. Já jsem stál ve dveřích a všechno sledoval přes combo /malý kontrolní monitor/. Herečce Lubně Azabal pak trvalo tři hodiny, než se probírala. Mým tajným snem je vytvořit takové putovní hudební těleso napříč Evropou a dirigovat muzikanty přímo na místě s jejich původními nástroji.“

/Télérama/

